

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Zespole Szkół w Solcu nad Wisłą

Zbiór zasad i procedur postępowania w placówce, które mają być przestrzegane i stosowane w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego (dziecka, ucznia, wychowanka).

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie

- 1.1 Cel dokumentu
- 1.2 Podstawa prawna
- 1.3 Słownik pojęć
- 1.4 Określenie podstawowych standardów realizowanych w szkole

II. Zapewnienie bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem Szkoły...

- 2.1 Personel i procedury rekrutacyjne
- 2.2 Zasady postępowania w zakresie komunikacji z uczniami
- 2.3 Działania podejmowane wobec uczniów
- 2.4 Zasady zachowania bezpiecznego kontaktu z uczniami
- 2.5 Zasady kontaktu z uczniami poza godzinami pracy
- 2.6 Zasady ochrony wizerunku dziecka
- 2.7 Zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń z dostępem do Internetu

Rozdział III. Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

- 3.1 Rozpoznanie sytuacji
- 3.2 Zasady zgłoszenia przemocy domowej przez ucznia
- 3.3 Zasady zgłaszania przemocy przez pracownika szkoły
- 3.4 Zasady zgłaszania przemocy domowej przez osoby z zewnątrz
- 3.5 Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Rozdział IV. Procedury zapewniające bezpieczeństwo uczniów

- 4.1 Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego
- 4.2 Procedura ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci oraz utrwalonymi w innej formie
- 4.3. Procedura zgłaszania „Niebieskiej Karty”

Rozdział V. Monitorowanie, dokumentowanie i udostępnianie Standardów Ochrony Małoletnich

- 5.1 Zasady przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich
- 5.2 Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym i małoletnim standardów
- 5.3 Zasady dokumentowania i przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego
- 5.4 Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu pomocy

Załączniki

Załącznik nr 1 Kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie wobec dziecka – źródło www.gov.pl

Załącznik nr 2 Karta zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia ucznia

Załącznik nr 3 Karta zgłoszenia podejrzenia popełnienia przestępstwa

Załącznik nr 4 Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Załącznik nr 5 Propozycja algorytmu postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego

Inne opracowane przez szkołę

I. Wprowadzenie

1.1 Cele dokumentu:

- ✓ Stworzenie ścisłych wytycznych i procedur mających na celu zminimalizowanie ryzyka wszelkich zagrożeń dla bezpieczeństwa fizycznego, emocjonalnego i psychicznego małoletnich.
- ✓ Ustanowienie zasad mających na celu eliminację wszelkich form nadużyć czy molestowania małoletnich w środowisku, gdzie przebywają.
- ✓ Stworzenie standardów dotyczących infrastruktury, nadzoru oraz innych elementów, które składają się na bezpieczne otoczenie dla małoletnich.
- ✓ Ustanowienie standardów eliminujących wszelkie formy dyskryminacji i zapewniających równość traktowania wszystkich małoletnich niezależnie od płci, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego, zdolności czy statusu społecznego.
- ✓ Utworzenie jasnych procedur dotyczących raportowania wszelkich incydentów związanych z niebezpieczeństwem czy podejrzeniem nadużyć oraz szybka i adekwatna reakcja na zgłoszenia.
- ✓ Nawiązanie aktywnej współpracy z rodzicami, opiekunami prawnymi lub innymi osobami odpowiedzialnymi za małoletnich w celu lepszego zrozumienia i spełnienia ich oczekiwań co do ochrony dzieci.
- ✓ Ustanowienie mechanizmów monitorowania i ewaluacji standardów, aby umożliwić ciągle doskonalenie działań związanych z ochroną małoletnich zgodnie z najnowszymi normami i najlepszymi praktykami.

1.2. Podstawa prawna:

- ✓ Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 poz.1606) – dalej k.r.o.
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
- ✓ 3. Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U.2023.1304)
- ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury
- ✓ „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
- ✓ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
- ✓ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)
- ✓ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
- ✓ Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526)
- ✓ Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)

1.3 Słownik pojęć.

Zmiany w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) skonkretyzowały warunki efektywnej ochrony małoletnich przed różnorodnymi przejawami przemocy. Modyfikacje te wskazują na konieczność ustanowienia spójnych norm postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub maltretowania małoletnich. "Standardy Ochrony Małoletnich" stanowią integralny element systemowego podejścia do ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, pełniąc rolę zabezpieczenia ich praw.

Ilekróć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

- 1) małoletnim (uczniu) – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
- 2) personelu – należy przez to rozumieć każdego pracownika Zespołu Szkół w Solcu nad Wisłą, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne zatrudnione osoby;
- 3) dyrektorze – należy przez to rozumieć dyrektora Zespołu Szkół w Solcu nad Wisłą;
- 4) rodzicu – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
- 5) opiekunie prawnym małoletniego – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
- 6) osobie najbliższej wychowankowi – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
- 7) przemocy fizycznej – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
- 8) przemocy seksualnej – należy przez to rozumieć zaangażowanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje społeczeństwa;
- 9) przemocy psychicznej – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie, które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
- 10) zaniechanie – należy przez to rozumieć ciągle lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
- 11) przemocy domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- 12) osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
- 13) świadku przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

1.4 Określenie podstawowych standardów realizowanych w szkole.

Standard I

Szkoła ustanowiła i wprowadziła w życie zasady i procedurę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

Wdrożenie tego standardu oznacza, że w instytucji podjęto kompleksowe i systemowe działania mające na celu wprowadzenie standardów ochrony małoletnich. Dokument ten określa, jak szkoła ma zapobiegać łamaniu praw dzieci, tworzyć przyjazne i bezpieczne środowisko dla najmłodszych oraz jakie kroki podejmować w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa.

1. Standardy ochrony małoletnich obejmują cały personel (pracowników, współpracowników i wolontariuszy) na wszystkich szczeblach organizacji w Zespole Szkół w Solcu nad Wisłą.
2. Dyrektor szkoły odpowiada za ich wdrożenie i nadzór.
3. Polityka ochrony dzieci precyzyjnie i kompleksowo definiuje:
 - ✓ zasady bezpiecznej rekrutacji personelu,
 - ✓ procedury reakcji szkoły na podejrzenia krzywdzenia dziecka, w tym zasady prowadzenia rejestru interwencji,
 - ✓ zasady bezpiecznych relacji między personelem a dziećmi oraz między dziećmi,
 - ✓ zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych,
 - ✓ zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich.

Standard II

Szkoła monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

Wdrożenie tego standardu oznacza, że szkoła podjęła konkretne działania, wprowadzając zasady bezpiecznej rekrutacji oraz bezpiecznych relacji personelu z dziećmi. Celem tych kroków jest minimalizacja ryzyka krzywdzenia dzieci, wynikającego z potencjalnych sprzyjających okoliczności, takich jak słaba kontrola, łatwa dostępność i możliwości sprawców. Przyjęcie tego standardu świadczy również o tym, że wszyscy pracownicy i osoby działające na rzecz dzieci mają dostęp do szkoleń, które pomagają w zdobyciu niezbędnych kompetencji do zapewnienia dzieciom ochrony oraz skutecznego przeciwdziałania zagrożeniom. Implementacja tego standardu jest także sygnałem, że szkoła zatrudnia merytorycznie przygotowany i sprawdzony personel, a dzieci, jak i ich opiekunowie mają możliwość poszerzenia wiedzy na temat ochrony przed krzywdzeniem.

1. Przy rekrutacji personelu do pracy z dziećmi sprawdzane są wymagane kwalifikacje oraz przygotowanie do pracy.
2. Szkoła uzyskuje informacje z Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym, Krajowego Rejestru Karnego oraz rejestrów karalności państw trzecich w odniesieniu do określonych przestępstw lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego. Alternatywnie, stosuje się oświadczenia o niekaralności tam, gdzie to jest wskazane prawem.
3. Określono zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi, precyzujące akceptowalne i nieakceptowalne zachowania w kontakcie z dzieckiem.
4. Organizacja szkoleń pracowników w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem, obejmując m.in. rozpoznawanie symptomów krzywdzenia, procedury interwencji w

przypadku podejrzeń, prawne aspekty odpowiedzialności pracowników za interwencję oraz procedury związane z "Niebieską Kartą".

Standard III

W szkole funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Implementacja tego standardu oznacza, że w instytucji istnieje jasna procedura opisująca, jak i komu zgłaszać podejrzenia krzywdzenia dziecka oraz w jaki sposób podejmowana jest decyzja o interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dzieci. Wytuczne te nie tylko regulują działania personelu w przejrzysty sposób, ale także eliminują rozproszenie odpowiedzialności, promują świadomość dobrostanu dziecka i zmniejszają ryzyko związane z sytuacją, w której niezgłoszenie sygnałów alarmowych może prowadzić do dalszej krzywdy dziecka lub nawet przyczynić się do jego śmierci.

Standard obejmuje trzy podstawowe obszary:

1. Szkoła opracowała procedury, które precyzyjnie określają, jak postępować krok po kroku w przypadku, gdy dziecko jest krzywdzone lub jego bezpieczeństwo jest zagrożone przez personel instytucji, członków rodziny, rówieśników lub osoby obce.
2. Szkoła posiada informacje kontaktowe lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i udzielają pomocy w sytuacjach krzywdzenia dzieci (takie jak policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) i zapewnia dostęp do tych informacji wszystkim pracownikom.
3. W szkole dostępne są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnych sytuacjach, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard IV

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony małoletnich.

Polityka ochrony dzieci, przyjęta przez szkołę jest regularnie poddawana weryfikacji – co najmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanej z wystąpieniem zagrożeń bezpieczeństwa dzieci. Realizacja tego standardu oznacza, że Standardy Ochrony Małoletnich podlegają aktualizacji z uwzględnieniem opinii i doświadczeń zarówno dzieci, jak i ich opiekunów. To podejście zwiększa zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności personelu, umożliwiając im monitorowanie znajomości zasad i procedur oraz eliminowanie potencjalnych niejasności czy niespójności w regulacjach instytucji.

Rozdział II. Zapewnienie bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem Zespołu Szkół w Solcu nad Wisłą.

Fundamentem wszystkich działań podejmowanych przez personel jest działanie na rzecz dobra dziecka, z pełnym szacunkiem dla jego potrzeb. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie lub zaniechanie działania w sytuacji, w której widzimy, że dobro i godność dziecka są naruszane.

2.1 Procedury rekrutacyjne.

art. 22c ust.1 pkt 1
k.r.o.

Przed zatrudnieniem pracownika Dyrektor powinien:

1. Pobrać dane osobowe kandydata/kandydatki, w tym dane potrzebne do sprawdzenia jego/jej danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
2. Pobrać od kandydata/kandydatki informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego.
3. Pobrać zaświadczenie Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym praktykantów i wolontariuszy dopuszczonych do pracy z uczniami.
4. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
5. Pobrać od kandydata/kandydatki oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.
6. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/ kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono że dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
7. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za*

złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

8. Zatrudniani pracownicy, praktykanci i wolontariusze przed rozpoczęciem pracy lub przed dopuszczeniem do kontaktu z uczniami są zobowiązani do zapoznania się z:
 - 1) Statutem Liceum Ogólnokształcącego w Solcu nad Wisłą
 - 2) Regulaminem pracy,
 - 3) Standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w szkole,
 - 4) Regulaminami i instrukcjami bhp i p/poż,
 - 5) Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
9. Potwierdzenie zapoznania się z w/w dokumentami wymienionymi w punkcie 8 oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane są w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do umów o świadczenie działalności wolontariackiej lub praktyki zawodowej, dokumentacji wycieczki.
10. Dyrektor zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
 - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
 - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
 - odpowiedzialności prawnej pracowników placówki zobowiązanych do podejmowania interwencji,
 - procedury „Niebieskie Karty”.

2.2 Zasady postępowania w zakresie komunikacji z uczniami.

art. 22c ust.1pkt 1
k.r.o.

Komunikacja z małoletnimi powinna być oparta na cierpliwości, empatii i szacunku z uwzględnieniem poniższych zasad:

1. Zachowaj profesjonalną granicę: Nauczyciel powinien utrzymywać klarowną granicę pomiędzy swoją rolą a uczniem, unikając nieodpowiednich relacji emocjonalnych czy osobistych.
2. Uważnie słuchaj dzieci/ uczniów i udzielaj odpowiedzi stosownie do ich wieku, okoliczności zaistnienia sytuacji komunikacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
3. Unikaj zachowań poniżających, upokarzających, lekceważących lub obrażających.
4. Chronь prywatność ucznia/dziecka. Nie ujawniaj wrażliwych informacji dotyczących dziecka osobom nieuprawnionym.
5. Szanuj prawo dziecka/ucznia do prywatności. W sytuacjach wymagających odstąpienia od zasady poufności, wyjaśnij dziecku/uczniowi powody takiej decyzji jak najszybciej.
6. Jeśli konieczna jest rozmowa na osobności z dzieckiem, zapewnij bezpieczeństwo. Pozostaw drzwi uchylone lub poproś inną osobę o obecność podczas rozmowy.
7. Zachowuj się wobec dzieci/uczniów z szacunkiem. Nie używaj wulgarnych słów, gestów, żartów ani nie podejmuj działań związanych z ich wyglądem. Zasady dotyczące ubioru ucznia klasy mundurowej regulują odrębne przepisy. Unikaj także nadużywania pozycji zawodowej.
8. Zapewnij dzieciom/uczniom, że mają prawo zgłaszać niekomfortowe sytuacje. Wyznacz wskazane osoby, do których mogą się zwrócić, i gwarantuj odpowiednią reakcję i pomoc w przypadku zgłoszenia problemu.
9. W komunikacji z uczniem podczas rozwiązywania konfliktów:
 - a. odnoś się do faktów,
 - b. nie osądzaj, nie krytykuj, nie generalizuj,
 - c. zadbaj o spójność komunikacji werbalnej i niewerbalnej.

2.3. Działania podejmowane wobec uczniów.

art. 22c ust.1 pkt.1 i ust.2
pkt.1 k.r.o.

1. Doceniaj i szanuj zaangażowanie uczniów w podejmowane działania, traktując ich równo bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania uczniów i nie nawiązuj żadnych intymnych czy seksualnych relacji z nimi. To obejmuje wszelkie seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie treści erotycznych, bez względu na formę.
3. Nie utrwalaj wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla celów prywatnych, ani nie pozwalaj osobom trzecim na utrwalenie wizerunków uczniów bez zgody dyrekcji, rodziców/opiekunów prawnych oraz samych uczniów.
4. Nie proponuj uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych lub nielegalnych substancji, a także nie używaj ich w obecności uczniów.
5. Nie przyjmuj żadnych korzyści majątkowych ani prezentów od uczniów lub ich rodziców/opiekunów. Zachowuj neutralność i nie wchodź w relacje zależności wobec uczniów lub ich rodziców/opiekunów, jednocześnie unikając zachowań, które mogłyby być niestosowne.
6. Nie manifestuj zachowań sugerujących istnienie zależności, które mogłyby prowadzić do zarzutów o nierówne traktowanie lub wykorzystywanie korzyści majątkowych i innych.
7. Informuj uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i otrzymają odpowiednią pomoc.
8. Nie stosuj żadnej formy przemocy psychicznej wobec ucznia, np.: izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu ucznia w grupie, piętnowanie uczniów z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej.

2.4. Zasady zachowania bezpiecznego kontaktu fizycznego z uczniami.

art. 22c ust.1 pkt.1 i ust.2
pkt.1 k.r.o.

1. Szanuj granice osobiste ucznia.
2. Zachowaj odpowiedni dystans, zgodnie z normami społecznymi i wiekowymi.
3. Unikaj wszelkich form dotyku, które mogą być uznane za nieodpowiednie lub niekomfortowe przez ucznia.
4. Nie stosuj jakiejkolwiek form kary fizycznej.
5. Kontakt z wychowankiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
6. Jeśli zaobserwujesz nieadekwatne zachowanie u innych dorosłych lub uczniów postępuj zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. W przypadku kontaktu fizycznego w sytuacjach jeden na jeden, zadbaj o obecność dodatkowej osoby lub zapewnienie widoczności przez inne osoby.

2.5 Zasady kontaktu z uczniami poza godzinami pracy.

art. 22c ust.1 pkt.1 i ust.2
pkt.1 k.r.o.

1. Kontaktuj się z uczniami tylko w godzinach pracy i w celach edukacyjnych lub wychowawczych.

2. Nie zapraszaj uczniów do swojego miejsca zamieszkania, nie spotykaj się z nim prywatnie poza godzinami pracy.
3. Unikaj kontaktu z uczniami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
4. Komunikuj się poza godzinami pracy tylko w celach informacyjnych i wyjątkowych sytuacjach (na potrzeby edukacyjne).
5. Sytuacje, w których musisz spotkać się z uczniem poza godzinami pracy, wymagają zgody dyrekcji i rodziców/prawnych opiekunów.
6. Zachowaj poufność informacji dotyczących innych dzieci, rodziców i opiekunów w przypadku relacji towarzyskich lub rodzinnych.

2.6 Zasady ochrony wizerunku dziecka.

art. 22c ust.1 pkt.1 i ust.2
pkt.2 k.r.o.

Ochrona wizerunku dziecka w szkole to kwestia niezwykle istotna, mająca na celu zapewnienie bezpieczeństwa i prywatności uczniów. Przestrzeganie tych zasad pomoże w utrzymaniu bezpiecznego środowiska dla uczniów w szkole.

1. Wymagaj pisemnej zgody rodziców przed publikacją zdjęć czy informacji dotyczących dziecka.
2. Ogranicz dostęp do zdjęć i informacji o uczniach tylko do uprawnionego personelu szkolnego oraz osób, które uzyskały zgodę rodziców.
3. Korzystaj z bezpiecznych platform i narzędzi komunikacyjnych do udostępniania informacji o uczniach. Upewnij się, że są one zabezpieczone przed nieuprawnionym dostępem.
4. Unikaj publikowania szczegółowych informacji, które mogą naruszać prywatność ucznia.
5. Publikuj tylko informacje związane z działaniami szkolnymi, osiągnięciami czy imprezami, które są związane z edukacją.
6. Regularnie monitoruj wszelkie treści publikowane na stronach internetowych szkoły.
7. Zapewnij szkolenia pracownikom szkoły dotyczące zasad ochrony wizerunku dzieci i przypominaj o ich znaczeniu regularnie.
8. W przypadku naruszenia prywatności lub bezprawnego wykorzystania wizerunku dziecka, natychmiast podejmij odpowiednie kroki, w tym usuwanie treści i informowanie odpowiednich służb.
9. Zawsze umożliwiał rodzicom wycofanie zgody na publikację wizerunku dziecka. Szanuj ich prawo do decydowania o tym, co dotyczy ich dzieci.
10. Dbaj o bezpieczne przechowywanie wszelkich danych osobowych i wizerunku dzieci, stosując się do obowiązujących przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

Pamiętaj:

Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dane szczególnej kategorii przetwarzania.

Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).

2.7 Zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń z dostępem do Internetu.

art. 22c ust.1 pkt.1 i ust.2
pkt.2 k.r.o.

1. Świadomość cyfrowych zagrożeń.

Bądź świadomy ryzyka związanego z rejestrowaniem prywatnej aktywności online, zarówno przez aplikacje i algorytmy, jak i własne działania w sieci. Obejmuje to lajkowanie stron, korzystanie z aplikacji randkowych, gdzie mogą pojawić się uczniowie, obserwowanie konkretnych osób/stron w mediach społecznościowych oraz ustawienia prywatności kont.

2. Monitorowanie publicznego profilu.

Jeśli twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich opiekunowie mogą mieć wgląd w twoją cyfrową aktywność. Warto zrozumieć, że publikowane treści mogą być dostępne dla szerszej publiczności, co niesie ze sobą pewne ryzyko i konsekwencje.

Rozdział III. Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

art. 22 c. ust.1 pkt 2, 7

Podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego jest kluczowe dla ochrony dzieci przed wszelkimi formami przemocy i zaniedbań. Poniżej zostały przedstawione wytyczne, których należy przestrzegać.

3.1 Rozpoznanie sytuacji.

1. Pracownicy instytucji są wyposażeni w odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków i skupiają się na identyfikacji potencjalnych zagrożeń oraz objawów krzywdzenia dzieci. Są zobowiązani do reagowania na oznaki przemocy, ale nie dokonują oceny wiarygodności pozyskanych informacji, od tego są właściwe służby. Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka odbywa się poprzez: ujawnienie przez dziecko przemocy domowej, informację od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy, analizę objawów krzywdzenia występujących u dziecka, ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.
2. Gdy zostaną zauważone **czynniki ryzyka**, pracownicy szkoły (wychowawca, pedagog, psycholog) podejmują:
 - ✓ działania mające zapewnić bezpieczeństwo ucznia,
 - ✓ rozmowę z rodzicami,
 - ✓ udzielają informacji na temat dostępnych form wsparcia,
 - ✓ motywują rodziców do skorzystania z dostępnych środków pomocy.
3. W przypadku zgłoszenia lub podejrzenia krzywdzenia dziecka, dyrektor szkoły powołuje **Szkolny Zespół Interwencyjny**- dalej SZI, który ma za zadanie przeprowadzenie wstępnej diagnozy sytuacji ofiary. Członkowie zespołu skupią się szczególnie na identyfikacji tzw. czynników ryzyka oraz zebraniu danych wskazujących na obecność przemocy lub dowodów ją wykluczających. Zespół dąży do zebrania jak najwięcej informacji na temat samego dziecka, jego doświadczanej krzywdy, a także o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec niego. Wartościowe będą również dane dotyczące relacji, jakie dziecko utrzymuje z osobą rodzica, która nie jest sprawcą przemocy oraz informacje o osobach wspierających je w otoczeniu. Zespół będzie badać także ewentualne inne czynniki towarzyszące przemocy, takie jak uzależnienie rodziców od alkoholu, co może mieć wpływ na sytuację dziecka. W skład zespołu wchodzi: psycholog, pedagog szkolny, wychowawca, pedagog specjalny, pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy. Pedagog szkolny pełni również funkcje koordynatora SZI.
4. W celu przeprowadzenia wstępnej diagnozy SZI wykorzystuje karty obserwacji i diagnozy oraz kwestionariusz zaniedbania.
5. Gdy podejrzenie przemocy zostanie uwiarygodnione lub stwierdzone, pedagog szkolny uruchamia procedurę "Niebieskiej Karty".
6. W sytuacjach, które nie sugerują wiarygodności zgłoszenia, takich jak pomówienie czy kłamstwo, wychowawca klasy, pedagog szkolny i nauczyciele zobowiązani są do wnikliwej obserwacji małoletniego. W ciągu trzech miesięcy od zgłoszenia, ci sami specjaliści, dokonują ponownej oceny sytuacji ucznia.

3.2 Zasady zgłoszenie przemocy domowej przez ucznia.

1. Każdy małoletni uczący się w Zespole Szkół w Solcu nad Wisłą, ma prawo zgłosić ustnie lub pisemnie fakt doświadczania przemocy domowej do pracownika szkoły, do którego ma zaufanie.
2. Zgłoszenia przemocy mogą być dokonywane w bezpośredniej rozmowie, w godzinach pracy szkoły.
3. W przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba przyjmująca zgłoszenie zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji, korzystając z pomocy osoby władającej językiem obcym lub stosując alternatywne metody komunikacji.
4. Osoba informowana o przemocy domowej podejmuje natychmiastowe działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia dziecka, np. poprzez odseparowanie go od osoby krzywdzącej.
5. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, osoba poinformowana o przemocy domowej przekazuje informację do dyrektora szkoły, a ten zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe, tj. policję o zagrożeniu życia dziecka oraz pogotowie ratunkowe.
6. W przypadkach, gdy interwencja nie wymaga natychmiastowych działań, osoba informowana o przemocy postępuje zgodnie ze szkolną procedurą, respektując wszelkie przepisy i zasady dotyczące ochrony dzieci.

3.3 Zasady zgłaszania przemocy domowej przez pracownika szkoły.

1. Każdy pracownik, który dostrzeże lub podejrzewa, że uczeń może być ofiarą przemocy, ma obowiązek podjąć działania – w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy.
2. W sytuacji nagłej pracownik natychmiast:
 - przekazuje informacje o zaistniałym zdarzeniu pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy,
 - sporządza pisemną notatkę zawierającą istotne informacje na temat sytuacji ucznia, stanu zdrowia (dolegliwości, zachowania niepokojące itp.), którą przekazuje pedagogowi szkolnemu .
3. Pedagog szkolny, jako osoba odpowiedzialna za sprawy związane z przemocą wobec nieletnich (koordynatora SZI) wraz z zgłaszającą osobą wypełnia tzw. **kartę zgłoszenia**.

3.4. Zasady zgłaszania przemocy domowej przez osoby z zewnątrz.

Osoba będąca świadkiem przemocy domowej wobec dziecka ma obowiązek zgłoszenia podejrzenia stosowania takiej przemocy lub przemocy w szkole.

1. Zgłoszenie do pedagoga szkolnego.
2. W trakcie rozmowy z pedagogiem szkolnym, świadek przedstawia fakty, na podstawie których przypuszcza o stosowaniu przemocy domowej wobec nieletniego.
3. Osoba, zgłaszająca przemoc, musi dostarczyć dokument tożsamości zawierający fotografię oraz podać dane kontaktowe.
4. Zgłaszający przemoc domową zostaje poinformowany o zasadach przetwarzania danych osobowych, a także o zasadach bezpieczeństwa tych danych.

5. W przypadku anonimowych zgłoszeń, w tym telefonicznych, do sekretariatu szkoły, pracownik sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej.
6. W przypadku anonimowego zgłoszenia, pracownik sekretariatu informuje pedagoga szkolnego, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej lub wydruk ze skrzynki elektronicznej szkoły.
7. W przypadku anonimowych zgłoszeń przemocy wobec nieletnich, stosowanie przemocy podlega analizie i diagnozie.
8. Pracownik, który otrzymał zgłoszenie podejrzenia stosowania przemocy, wypełnia Kartę zgłoszenia w obecności, jeśli to możliwe, osoby zgłaszającej, a następnie przekazuje ją koordynatorowi - pedagogowi szkolnemu. Karta jest podpisywana przez osobę, do której wpłynęło zgłoszenie, oraz przez osobę zgłaszającą.

Syntetyczne zestawienie najważniejszych informacji:

Działania szkoły w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna
<p>Sytuacja A: Małoletni doświadczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, ✓ wykorzystania seksualnego lub/i, ✓ zagrożone jest jego życie. <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zadbanie o bezpieczeństwo dziecka, ✓ odseparowanie go od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie, ✓ zawiadomienie policji i/lub wezwanie pogotowia ratunkowego.
<p>Sytuacja B: Małoletni doświadczą zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zadbanie o bezpieczeństwo dziecka, ✓ rozmowa z rodzicami, ✓ udzielenie informacji na temat dostępnych form wsparcia, ✓ motywacja rodziców do skorzystania z dostępnych środków pomocy, ✓ w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna powiadomienie ośrodka pomocy społecznej.
<p>Sytuacja C: Małoletni doświadczą jednorazowo innej przemocy fizycznej, przemocy psychicznej, lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze).</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zadbanie o bezpieczeństwo dziecka, ✓ rozmowa z rodzicami, ✓ udzielenie informacji na temat dostępnych form wsparcia, ✓ motywacja rodziców do skorzystania z dostępnych środków pomocy, ✓ w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna powiadomienie ośrodka pomocy społecznej równoległe złożenie do sądu rodzinnego wniosku o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego.
<p>Sytuacja D: Małoletni jest pokrzywdzony innymi typami przestępstw.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poinformowanie na piśmie policji lub prokuratury, wysyłając zawiadomienie¹ o możliwości popełnienia przestępstwa

¹ Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzanego o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie –

3.5 Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

art. 22 c. ust.2 pkt 4

1. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkole powołany przez dyrektora. W jego skład wchodzi: wychowawca, pedagog, pedagog specjalny, psycholog oraz dwóch nauczycieli – uczących dziecko powołanych przez dyrektora szkoły.
2. „Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia” - struktura dokumentu.

Podstawa prawna:

Artykuł 22 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 28.07.2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (akt oczekujący) w związku z§ 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji i świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798)

Metryka:

- imię i nazwisko ucznia,
 - imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia
 - tytuł, z jakiego został opracowany plan wsparcia,
 - diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia,
 - cel wsparcia małoletniego,
 - identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia dziecka/małoletniego - ofiary krzywdzenia,
 - zakres współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia dziecka,
 - zakres, wymiar godzin, okres wsparcia udzielonego dziecku,
 - formy i metody wsparcia dziecka,
 - ocena efektywności wsparcia udzielonego dziecku.
3. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji ucznia po ujawnieniu krzywdzenia:
 - charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, okoliczności doznanej krzywdy, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa ucznia – w obszarze zdrowia, życia, rozwoju dziecka);
 - analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów z uczniem, wyniki obserwacji ucznia (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców, nauczycieli, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę dziecka, specjalistów – psychologów, pedagoga, terapeutę;
 - określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia małoletniego–ustalenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia/życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.
 4. Zdefiniowanie celu oferowanego wsparcia, np.:
 - udzielanie systematycznej/okresowej pomocy, np. psychologiczno-pedagogicznej,

opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

terapeutycznej, prawnej;

- zapewnienie specjalistycznego wsparcia uczniowi/jego rodzinie;
- wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną dziecku/jego rodzinie;
- wspieranie rodziców/opiekunów prawnych ucznia w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- pomoc uczniowi w rozwiązywaniu konfliktów;
- złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia złagodzenie stresu, lęku małoletniego;
- zapewnienie bezpieczeństwa (np. socjalnego, psychicznego, prawnego);
- wzmacnianie poczucia własnej wartości ucznia;
- kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym, np. szkolnym.

5. Identyfikacja zasobów wewnętrznych szkoły oraz źródeł zewnętrznych wsparcia ucznia - ofiary krzywdzenia, np.:

- zasoby wewnętrzne szkoły: dyrektor, zespół wychowawczy, zespół interwencyjny, specjaliści zatrudnieni w szkole (psycholog, pedagog, pedagog specjalny); pielęgniarka szkolna; rodzice/opiekunowie prawni dziecka;
- źródła zewnętrzne wsparcia dziecka krzywdzonego, np. sąd rodzinny, kurator sądowy, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki doskonalenia nauczycieli, służba zdrowia, GOPS; organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

6. Ustalenie zakresu współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia dziecka. Pracownicy szkoły działają na rzecz wsparcia dziecka zgodnie z zakresem swoich obowiązków i uprawnień, współpracując z rodzicami/opiekunami prawnym -dziecka.

7. Ustalenie harmonogramu działań w ramach wsparcia udzielanego uczniowi.

8. Ustalenie zakresu, wymiaru godzin, okresu wsparcia:

- zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych ucznia – ofiary krzywdzenia;
- wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez ucznia skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia ucznia w okresie ich monitorowania.

9. Ustalenie form i metod wsparcia ucznia:

Formy:

- indywidualna – konsultacje indywidualne; praca indywidualna z dzieckiem, w zależności od rodzaju krzywdy – pomoc prawna, medyczna, socjalna – zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami; indywidualne zajęcia terapeutyczne,
- zespołowa: warsztaty rozwojowe, lekcje wychowawcze, zajęcia grupowe.

Metody wsparcia krzywdzonego dziecka: bezpośrednia rozmowa prowadzona przez wychowawcę/pedagoga/psychologa/innego nauczyciela /pracownika szkoły; zajęcia socjoterapeutyczne; zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, warsztaty rozwojowe,

bezpośrednia pomoc prawna, socjalna dziecku i jego rodzinie; pomoc medyczna dziecku; analiza dokumentacji związanej z sytuacją ucznia; obserwacja ucznia.

10. Ocena efektywności udzielanego wsparcia:

Zasady i sposób monitorowania efektów wsparcia, np. 2 razy w roku szkolnym:

- wyniki obserwacji prowadzonej przez nauczycieli i specjalistów, rodziców/opiekunów prawnych dziecka (sojuszników dziecka) w czasie lekcji, oferowanych formach wsparcia; wyniki rozmów z uczniem; efekty wsparcia udzielanego przez podmioty zewnętrzne; analiza dostępnej dokumentacji.

11. Ocena efektów wsparcia: ocena adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb dziecka – ofiary krzywdzenia.

Rozdział IV. Procedury zapewniające bezpieczeństwo uczniów

4.1 Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

art. 22 c. ust.1 pkt 1 i 7

§ 1

Definicja

Zgodnie z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, krzywdzenie obejmuje każde celowe lub niezamierzone działanie lub zaniechanie jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości, które narusza równość praw i swobód dzieci i/lub zakłóca ich optymalny rozwój. Istnieją cztery formy krzywdzenia nieletniego:

- ✓ przemoc psychiczna;
- ✓ przemoc fizyczna;
- ✓ zaniedbywanie;
- ✓ wykorzystywanie seksualne nieletniego.

Wykorzystywanie seksualne dziecka oznacza zaangażowanie go w aktywność seksualną, której nie jest w pełni w stanie zrozumieć ani świadomie na nią się zgodzić, bądź nie może wyrazić świadomej zgody zgodnie z przepisami prawa. Dodatkowo, takie działania są sprzeczne

z normami prawno-obyczajowymi danego społeczeństwa. Wykorzystywanie seksualne występuje, gdy taka aktywność ma miejsce między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, pod warunkiem, że te osoby pozostają w relacji opieki, zależności lub władzy z uwagi na różnice wieku lub stopnia rozwoju.

§ 2

Podstawa prawna

Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego Wśród przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego wyróżnić można przestępstwa wskazane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) w następujących regulacjach:

Art. 197. [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej];

Art. 198. [Seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności]

Art. 199. [Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia]

Art. 200. [Seksualne wykorzystanie małoletniego]

Art. 200a. [Elektroniczna korupcja seksualna małoletniego]

Art. 200b. [Propagowanie pedofilii]

Art. 202. [Publiczne prezentowanie treści pornograficznych]

Art. 203. [Zmuszenie do uprawiania prostytucji]

Art. 204. § 3. [Stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo]

Art. 207 [Znęcanie się] Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodek Karny (t.j. Dz. U. 2024 poz. 17)- dalej KK

Art. 208 [Rozpijanie małoletniego]- KK

Zgodnie z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.) instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§3

Niepokojące sygnały

Personel szkoły skupia się na obserwacji zachowań małoletnich, które mogą wskazywać na możliwość krzywdzenia, zwłaszcza z obszaru przestępstw opisanych w § 2. Pracownicy powinni zwrócić uwagę na następujące sygnały:

- 1.**Widoczne obrażenia ciała:** Dziecko posiada zauważalne obrażenia, takie jak siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości, których pochodzenie jest trudne do wyjaśnienia.
- 2.**Niewiarygodne wyjaśnienia dotyczące obrażeń:** Dziecko udziela nieprzekonujących, niemożliwych do uwierzenia lub niespójnych wyjaśnień dotyczących swoich obrażeń, często zmieniając je.
- 3.**Niechęć do aktywności fizycznych na lekcji:** Dziecko wykazuje niechęć do uczestnictwa w zajęciach związanych z ćwiczeniami fizycznymi.
- 4.**Nietypowe zakrywanie ciała:** Dziecko nadmiernie zakrywa ciało, nieadekwatnie do sytuacji lub warunków atmosferycznych.
- 5.**Reakcje na obecność dorosłych:** Dziecko reaguje z wstrętem, gdy osoba dorosła zbliża się do niego.
- 6.**Strach przed rodzicem/opiekunem:** Dziecko odczuwa lęk wobec rodzica lub opiekuna.
- 7.**Obawa przed powrotem do domu:** Dziecko boi się powrotu do domu.
- 8.**Zmiana zachowania:** Dziecko staje się bierniejsze, wycofane, uległe, wydaje się przestraszone.
- 9.**Dolegliwości somatyczne:** Dziecko cierpi na powtarzające się dolegliwości fizyczne, takie jak bóle brzucha, głowy, mdłości, biegunki itp.
10. **Nietypowe nawyki fizjologiczne:** Dziecko może moczyć się w łóżku bez widocznej przyczyny lub w określonych sytuacjach lub w obecności konkretnych osób.
- 11.**Nagła zmiana zachowania:** Nastąpiła niespodziewana i radykalna zmiana w zachowaniu dziecka.

§4

Procedura postępowania

1. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownik ma obowiązek:
 - a. W przypadku poważnych obrażeń ciała, natychmiast wezwać pogotowie, lub skonsultować się z pielęgniarką, jeżeli uszkodzenie nie wymaga pilnej interwencji pogotowia.
 - b. Powiadomić dyrektora placówki o zdarzeniu lub swoich podejrzeniach dotyczących krzywdzenia małoletniego.
 - c. Powiadomić rodziców/opiekunów prawnych małoletniego.
 - d. Sporządzić notatkę służbową opisującą zdarzenie, szczególnie skupiając się na przyczynie podejrzenia krzywdzenia małoletniego.

2. W przypadku powiadamiania dyrektora o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego pracownik:

a. Przedstawia formy i okoliczności krzywdzenia, które udało mu się ustalić lub które podejrzewa. Informuje o zachowaniach i wypowiedziach dziecka wskazujących na doświadczenie krzywdzenia.

2. Jeśli zachodzi podejrzenie popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w § 2 względem małoletniego:

b. Dyrektor placówki składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury, realizując obowiązek wynikający z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.).

c. Dyrektor podejmuje niezbędne czynności do czasu przybycia organu ścigania lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia w celu zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa, jeżeli miało ono miejsce na terenie placówki.

d. Dyrektor składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury, korzystając z wzoru stanowiącego załącznik do niniejszej procedury.

§ 5

Plan wsparcia małoletniego

1. W razie ujawnienia krzywdzenia małoletniego dyrektor wraz z zespołem ppp opracowuje plan wsparcia małoletniego.

2. Wsparcie obejmuje przede wszystkim współpracę z instytucjami pomocowymi, Policją i Prokuraturą, jak również objęcie małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną w placówce.

4.2 Procedura ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci oraz utrwalonymi w innej formie.

art. 22 c. ust.2 pkt 2i 3

Wymogi zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi

§ 1

Zasady ogólne

1. Małoletni traktują się nawzajem z szacunkiem oraz uwzględniają we wzajemnych kontaktach swoją godność i potrzeby.
2. Kontaktując się z drugą osobą należy pamiętać, aby:
 - 1) Udzielać odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji;
 - 2) Nie zawstydząć, nie upokarzać, nie lekceważyć i nie obrażać drugiej osoby;
 - 3) Nie podnosić głosu bez potrzeby.

§ 2

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Nie jest dopuszczalne ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego, wyszczególnionych w art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE.L. z 2016 r. Nr 119, poz. 1), obejmujących pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby;
2. Zachowania niedozwolone obejmują używanie wulgarnych słów, gestów oraz żartów, czynienie uwag, które stanowią, lub mogą być odebrane jako nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej.
3. Niedozwolone jest wykorzystywanie relacji wynikającej z władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
4. Nie jest dozwolone utrwalanie wizerunku małoletniego poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie.

§ 3

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych

1. Zasady używania telefonów komórkowych na terenie szkoły określa **Statut Liceum Ogólnokształcącego w Solcu nad Wisłą**. Poniższe zasady służą m.in. ochronie dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci.
2. Bezpieczne korzystanie z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet obejmuje następujące zasady:
 - 1) nie podawaj swoich danych osobowych, takich jak: imię, nazwisko, numer telefonu czy adres domowy;
 - 2) dbaj o nierozpowszechnianie swojego wizerunku. W przypadku publikacji zdjęć w sieci należy zadbać, aby dostęp do nich miały wyłącznie osoby znajome. Nie udostępniaj zdjęć nieznanym, w szczególności zdjęć intymnych, czy w niepełnym ubraniu;

- 3) poinformuj rodziców lub wychowawcę o każdym przypadku, gdy napotkasz w sieci na treści, które wydają się nielegalne, czy w jakikolwiek sposób wywołują niepokój;
- 4) o propozycjach spotkania, jakie otrzymasz od internetowych znajomych zawsze informuj rodziców lub wychowawcę;
- 5) nie atakuj nikogo w sieci, niezależnie od tego, jakie zdanie on wyraża, nie pokazuj agresji, nie stosuj gróźb;
- 6) nie korzystać z sieci przez zbyt długi czas, bo zbyt długie korzystanie z komputera, tabletu czy smartfona może zaszkodzić Twojemu zdrowiu.
- 7) pamiętaj, że im dłużej korzystasz z sieci, tym mniej rozmawiasz ze znajomymi twarzą w twarz, a takie kontakty są najbardziej wartościowe.

§ 4

Postępowanie w sytuacji zauważenia lub wykrycia informacji o zagrożeniu online.

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub otrzyma informację o zagrożeniu online, cyberprzemocy lub nieodpowiednich treściach, powinien zgłosić ten incydent do dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły lub inny wyznaczony pracownik powinien skoordynować działania administracyjne w celu skutecznego zarządzania sytuacją.
3. Jeśli incydent jest poważny należy zawiadomić policję w celu ustalenia, czy konieczne są dalsze kroki prawne.
4. Wsparcie psychologiczne dla ofiary cyberprzemocy lub innych zagrożeń powinno zostać zapewnione przez wykwalifikowany personel. Dziecko powinno czuć się bezpieczne.
5. Dowody związane z incydem, takie jak zrzuty ekranu, wiadomości czy inne dowody, powinny być zabezpieczone w sposób zapewniający integralność i prywatność.
6. Rodzice powinni być niezwłocznie poinformowani o incydencie i podjętych krokach. W przypadku poważnych zagrożeń, współpraca z rodzicami jest kluczowa.

§ 5

Odpowiedzialności rodziców w przypadku zauważania incydentu.

1. Rodzice są odpowiedzialni za natychmiastowe zgłaszanie szkole wszelkich incydentów związanych z zagrożeniami online, cyberprzemocą lub nieodpowiednimi treściami, których dowiedzieli się od swojego dziecka.
2. Współpracują z personelem szkolnym poprzez udzielanie informacji na temat incydentu oraz przy podjęciu działań zaradczych.
3. W przypadku, gdy rodzic dowiaduje się o incydencie, może być odpowiedzialny za zabezpieczenie dowodów, takich jak zrzuty ekranu czy wiadomości.
4. Wspiera działania prewencyjne i edukacyjne podejmowane przez szkołę szkoły mające na celu przeciwdziałanie incydemom związanym z zagrożeniami online.
5. W razie potrzeby współpracuje z policją.

§ 6

Plan wsparcia małoletniego

1. W razie ujawnienia incydentu zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego w sieci zespół ppp we współpracy z rodzicami opracowuje plan wsparcia małoletniego.
2. Wsparcie obejmuje przede wszystkim współpracę z instytucjami pomocowymi, Policją i Prokuraturą, jak również objęcie małoletniego pomocą psychologiczną w placówce.
3. Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno- pedagogiczną udzielaną przez pedagoga, wychowawcę oraz specjalistów, w miarę potrzeb.
4. Podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym,

że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać. Ważne jest stanowcze zapewnienie, że szkoła nigdy nie będzie tolerowała aktów przemocy.

5. Dziecko-ofiara powinno otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest zmiana danych kontaktowych np.

na komunikatorze, zmiana adresu e - mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).

6. Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).

7. Bardzo ważne jest monitorowanie sytuacji ucznia w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu. Rodzice dziecka muszą być poinformowani o zdarzeniu i muszą dostać wsparcie i poradę za strony szkoły (pedagog, wychowawca, dyrektor)

4.3 Procedura "Niebieskiej Karty" - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Procedura „Niebieskiej karty”

art. 22 c. ust.1 pkt 3

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta (Dz. U. z 2023 r. poz. Poz.1870).

§ 1

Założenia ogólne procedury

Definicja przemocy w rodzinie obejmuje jednorazowe lub powtarzające się umyślne działania lub zaniechania naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących. Przemoc ta naraża osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność, nietykalność cielesną, wolność (w tym seksualną), powoduje szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym oraz wywołuje cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Procedura "Niebieskiej Karty" nakłada na szkołę konkretne zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy domowej. Uczeń może być objęty procedurą, jeśli wykazuje ślady przemocy fizycznej lub psychicznej, przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu, wykazuje niepokojące zachowania, ma brudny strój, a także w innych przypadkach wskazujących na możliwość przemocy w rodzinie. Poglądowe algorytmy postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec dziecka zostały zamieszczone w załączniku nr...

"Niebieska Karta" stanowi ważny element w zwalczaniu przemocy w rodzinie, dokumentując sytuację pokrzywdzonego ucznia. Jest również istotnym dowodem w postępowaniu przygotowawczym i ewentualnej sprawie karnej dotyczącej znęcania się.

Realizacja procedury "Niebieskiej Karty" w szkole następuje zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" z zastosowaniem z wzorów formularzy "Niebieska Karta" z niniejszego rozporządzenia.

§ 2

Działania podejmowane w Zespole Szkół w Solcu nad Wisłą przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy w rodzinie

1. Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o założeniu "Niebieskiej Karty" po konsultacjach z zespołem wychowawczym (zespół ppp, wychowawca klasy, nauczyciele uczący w klasie).
2. Przed podjęciem decyzji o założeniu Niebieskiej Karty, zespół psychologiczno – pedagogiczny tworzy mini diagnozę zasobów, potencjałów i rokowań danej rodziny.

3. W szczególnie trudnych przypadkach, dyrektor zgłasza sprawę do sądu rodzinnego, bądź równolegle: zakładana jest Niebieska Karta i zawiadamiany jest sąd rodzinny
4. Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienie formularza "Niebieska Karta - A" zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" z zastosowaniem wzorów formularzy z niniejszego rozporządzenia.
5. Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" pozostawia się u wszczynającego procedurę.
6. Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy.
7. Działania z udziałem ucznia, dotkniętego przemocą, są prowadzone w obecności pedagoga szkolnego lub psychologa.
8. Po uruchomieniu procedury wyznaczona zostaje osoba odpowiedzialna za monitorowanie realizacji tej procedury. Jest to zawsze członek zespołu psychologiczno-pedagogicznego, działający w porozumieniu z dyrektorem szkoły. Wszystkie działania w ramach realizacji procedury omawiane i zatwierdzane są decyzjami zespołu psychologiczno – pedagogicznego, w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
9. Ogłoszenia i druki "Niebieskiej Karty" dostępne są do pobrania na stronach internetowych rządu oraz u pedagoga szkolnego.
10. Nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje dyrektor szkoły.
11. Rejestr wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” prowadzi sekretariat szkoły, zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji Kancelaryjnej.
12. Dokumentację związaną ze wszczętymi procedurami „Niebieskiej Karty” prowadzi i przechowuje pedagog szkolny.
13. Po zakończeniu sprawy, pedagog szkolny przekazuje teczkę z dokumentacją do sekretariatu szkoły.
14. Archiwizacja dokumentacji odbywa się na zasadach określonych w Instrukcji Archiwalnej.

§ 3

Plan wsparcia małoletniego

1. Otoczenie dziecka opieką psychologiczno-pedagogiczną, np. poprzez indywidualne lub grupowe zajęcia w szkole.
2. Rozmowa z małoletnim i uświadomienie mu, że to, co go spotkało to nie jego wina, a wszelkie działania przemocowe są przestępstwem.
3. Ustalanie formy kontaktu i współpracy z rodzicami oraz regularne spotkania w celu omawiania sytuacji małoletniego i rodziny.
4. Wsparcie rodziny poprzez kierowanie rodzin do zewnętrznych ośrodków terapeutycznych.
5. Określanie roli OPS, szkoły i policji w procesie wsparcia małoletniego i rodziny.
6. Monitorowanie sytuacji rodziny.

Rozdział V. Monitorowanie, dokumentowanie i udostępnianie Standardów Ochrony Małoletnich

2.1 Zasady przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich.

art. 22 c. ust.1 pkt 4

1. Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w Zespole Szkół w Solcu nad Wisłą podlegają aktualizacji co najmniej raz na dwa lata, w terminie ustalonym przez dyrektora szkoły, każdorazowo w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz w razie nowelizacji następujących aktów prawnych:
 - 1) Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1304 ze zm.);
 - 2) Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.)
 - 3) Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.),
w części określonej w Rozdziale XXV „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”
2. Aktualizacja standardów ochrony małoletnich obowiązujących w szkole polega na ocenie, czy standardy te spełniają wymagania określone w przepisach prawnych, zwłaszcza zgodnie z art. 22c u.r.o.
3. Przegląd standardów przeprowadza dyrektor szkoły lub osoba/osoby przez niego upoważniona/e.
4. W przypadku, gdy przegląd, o którym mowa w pkt. 3 wykaże niespełnianie przez standardy ochrony małoletnich wymagań określonych w przepisach, lub też standardy z innych przyczyn okazały się nieaktualne, lub nieodpowiadające potrzebom ochrony małoletnich, dokonywana jest ich aktualizacja.
5. Za aktualizację standardów ochrony małoletnich odpowiada dyrektor szkoły.
6. Wnioski z przeprowadzonej oceny są pisemnie udokumentowane i złożone do dyrektora.

6.2 . Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym i małoletnim standardów.

art. 22 c. ust.1 pkt 6

§ 1

1. Dokumentacja składająca się na standardy ochrony małoletnich jest dostępna na stronie internetowej szkoły.
2. Rodzice/opiekunowie prawni małoletnich są informowani o adresie strony internetowej szkoły, o której mowa w ust. 1 podczas pierwszego spotkania z rodzicami.
3. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców na zebraniach z rodzicami, konsultacjach indywidualnych, w trakcie szkoleń.
4. Standardy ochrony małoletnich są również wywieszane na korytarzu w specjalnie do tego przeznaczonym miejscu.
5. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród małoletnich na godzinach wychowawczych oraz poprzez plakaty/grafiki na korytarzach.

§ 2

4. Obowiązkiem rodziców/opiekunów prawnych jest zaznajomienie się ze standardami i wynikającymi z nich zasadami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

6.3 Zasady dokumentowania i przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

art. 22 c. ust.1 pkt 8

1. W placówce prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich.
2. Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem uczniów składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązane są do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.
3. Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczke zakłada i prowadzi pedagog szkolny. Do czasu zakończenia sprawyteczka pozostaje w gabinecie pedagoga i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych
4. W procedurze „Niebieskie Karty” stosowane są wzory Kart „A” i „B” oraz kwestionariusze rozpoznania przemocy domowej, które stanowią załącznik do rozporządzenia².
5. Obiegu dokumentów i zasady ich przechowywania w sprawach związanych z krzywdzeniem małoletnich określa Instrukcja Kancelaryjna oraz Instrukcja Archiwizacyjna.
6. Co roku dokonuje się szacowania ryzyka naruszeń bezpieczeństwa danych osobowych.
7. W szkole opracowano karty rejestrów czynności przetwarzania danych osobowych.

5.4 Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu pomocy.

art. 22 c. ust.1 pkt 7

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest dyrektor szkoły.
2. Przygotowanie personelu polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem właściwych działań, a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia uczniów. Wypracowanie procedur/sposobów reagowania i postępowania w zaistniałych przypadkach w naszej szkole.
3. W szkole organizuje się wewnętrzne doskonalenie w zespołach nauczycielskich. Za ich organizację i przebieg odpowiada pedagog szkolny. Diagnozę potrzeb w zakresie doskonalenia przeprowadza się w terminie do 15 września każdego roku szkolnego.
4. Dokumentację doskonalenia w roku szkolnym gromadzi i przechowuje dyrektor.
5. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich w Zespole Szkół w Solcu nad Wisłą:

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta (Dz. U. z 2023 r. poz. Poz.1870).

1. Pedagog szkolny: Jadwiga Moćko i Maria Fliszkiewicz , gabinet pedagogów.

Godziny pracy pedagoga wykazane są na drzwiach gabinetu.

Z pedagogiem można kontaktować się: telefonicznie: 508 035 259 (+48) 3761 202

2. Dyrektor szkoły Marcin Węglowski, gabinet dyrektora

6. W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego należy zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi.

Załączniki:

Arkusz diagnostyczny oceny ryzyka stosowania przemocy domowej wobec ucznia

LISTA A

Informacja od ucznia lub osoby, która była bezpośrednim świadkiem przemocy

1. Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
2. Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.
4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
5. Uczeń ma ślady przemocy fizycznej lub zaniechania
6. Uczeń mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
7. Uczeń mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
8. A.8. Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY DOTYCZĄCA RODZICA:

9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie szkoły lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.....

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY DOTYCZĄCA UCZNIĄ:

10. Uczeń ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.....
11. Uczeń ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp.
12. Sytuacja ta występuje pomimo i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.....

LISTA B

Obserwacja pracownika szkoły dotycząca ucznia

1. Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.
2. Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w szkole, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.....
3. Uczeń zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne ucznia, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp.
4. Uczeń boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.
5. Małoletni często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych szkoły.

Informacje dotyczące rodziców/opiekunów prawnych

6. Zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu ucznia.....
7. Rodzice nie współpracują ze szkołą przy udzielaniu wsparcia dziecku.....
8. Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej.....
9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp.....

10. Rodzeństwo z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

.....

Załącznik nr

Wzór zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Miejscowość , dnia r.

Prokuratura Rejonowa
w³

L.Dz.

Zawiadamiający: Imię i nazwisko lub nazwa instytucji

reprezentowana przez:

adres do korespondencji:

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa(imię i nazwisko, data urodzenia małoletniego) przez (imię i nazwisko domniemanego sprawcy).

³ Zawiadomienie należy złożyć do Prokuratury Rejonowej właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa

W trakcie wykonywania przez (imię i nazwisko pracownika) czynności służbowych -(imię i nazwisko), dziecko ujawniło niepokojące treści dotyczące oraz zachowań o charakterze.....

Dalszy opis podejrzenia popełnienia przestępstwa.....

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniego, wnoszę o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

Dane osoby zgłaszającej(imię, nazwisko, telefon służbowy, adres placówki).

Wszelką korespondencję w sprawie proszę przysyłać na adres korespondencyjny, z powołaniem się na numer i liczbę dziennika pisma.

podpis pracownika

**DZIECI
STARSZE**

POWYŻEJ 9 LAT

**KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA
WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE
WOBEK DZIECKA****OŚWIATA****LISTA A****Kwestionariusza i algorytmu używa tylko pracownik oświaty!
Nie powinien być przekazywany dziecku lub rodzicom!****INFORMACJA OD DZIECKA LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY**

- A.1.** Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
- A.2.** Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
- A.3.** Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.
- A.4.** Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
- A.5.** Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).
- A.6.** Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
- A.7.** Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
- A.8.** Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9.** Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- A.10.** Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
- A.11.** Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

LISTA B**OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI
OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:**

- B.1.** Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.
- B.2.** Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.
- B.3.** Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp.
- B.4.** Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.
- B.5.** Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

- B.6.** Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.
- B.7.** Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku.
- B.8.** Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.
- B.9.** Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp.
- B.10.** Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

LISTA C**OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI
OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH
W KONTAKCIE Z DZIECKIEM I RODZICAMI:**

- C.1.** Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.
- C.2.** Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.
- C.3.** Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.
- C.4.** Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.
- C.5.** Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.
- C.6.** Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.
- C.7.** Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.
- C.8.** Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka.
- C.9.** Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

**Sprawdź, czy występują sygnały
ze wszystkich list: A, B i C, a następnie postępuj
zgodnie ze wskazówkami na drugiej stronie!**

Opracowanie:

Projekt realizowany w ramach programu
Obywatelska dla Demokracji
finansowanego z Funduszy EO

PROPOZYCJA ALGORYTMU POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC DZIECKA

